

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця

В.С. Пономаренко

«» _____ 2017 року

ІНСТРУКЦІЯ

керівника факультету (структурного підрозділу) Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця щодо виконання вимог техногенної безпеки та порядку дій у разі виникнення аварійної ситуації (аварії) у пункті постійної дислокації університету

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Інструкція керівника факультету (структурного підрозділу) Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця щодо виконання вимог техногенної безпеки та порядку дій у разі виникнення аварійної ситуації (аварії) у пункті постійної дислокації університету (далі – інструкція) встановлює порядок дій керівника факультету (структурного підрозділу) у разі виникнення аварійної ситуації (аварії), визначає завдання і обов'язки щодо виконання вимог техногенної безпеки. Інструкція розроблена на підставі Правил техногенної безпеки у сфері цивільного захисту на підприємствах, організаціях, установах та на небезпечних територіях, затверджених Наказом МНС України від 15.08.2007 р. №557.

При вирішенні завдань щодо виконання вимог техногенної безпеки та у разі виникнення аварійної ситуації (аварії) керівник факультету (структурного підрозділу) керується інструкцією з питань дій у режимах діяльності об'єктової ланки функціональної підсистеми «Освіта і наука України» Єдиної державної системи цивільного захисту, інструкцією з питань пожежної безпеки та дій в умовах пожежі, інструкцією з питань дій за сигналами цивільного захисту і забезпечення швидкої евакуації (укриття) у разі загрози виникнення або реального виникнення надзвичайної ситуації, цією інструкцією, інструкціями з питань охорони праці тощо.

Основні терміни, які вживаються у цій інструкції, мають наступне значення:

– **техногенна безпека** – відсутність виникнення аварій та/або катастроф на потенційно-небезпечних об'єктах, а також у суб'єктів господарювання, що можуть створити реальну загрозу їх виникнення.

Техногенна безпека характеризує стан захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Забезпечення техногенної безпеки є особливою (специфічною) функцією захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій;

– **аварія** – небезпечна подія техногенного характеру, що спричинила ураження, травмування населення або створює на окремій території чи території суб'єкта господарювання загрозу життю або здоров'ю населення та призводить до руйнування будівель, споруд, обладнання і транспортних засобів, порушення виробничого або транспортного процесу чи спричиняє наднормативні, аварійні викиди забруднюючих речовин та інший шкідливий вплив на навколишнє природне середовище;

– **аварійна ситуація** – порушення меж та/або умов безпечної експлуатації об'єкта (устаткування, обладнання), яке не перейшло в аварію при запровадженні відповідних організаційно-технічних заходів.

II. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ

2.1. Враховуючи розвинену промислову і транспортну інфраструктуру міста Харкова на об'єкти університету можуть здійснити негативний техногенний вплив:

– транспортні аварії, пов'язані з перевезенням вибухонебезпечних, хімічних, радіоактивних, легкозаймистих та інших небезпечних речовин;

– аварії на об'єктах комунального господарства, особливо у водопровідно-каналізаційному господарстві, що підвищує ризики виникнення епідеміологічних інфекцій;

– радіаційні аварії, що супроводжуються викидом радіоактивних речовин (іонізуючих випромінювань).

На об'єктах університету і прилеглих до них територіях можуть виникнути пожежі в результаті порушень вимог пожежної безпеки та порушень умов безпечної експлуатації газового і електричного обладнання (устаткування).

Аварії на системах (мережах) життєзабезпечення (водо-, газо-, тепло-, електропостачання), у ліфтовому господарстві та при використанні транспортних засобів зокрема, також становлять загрозу життю і здоров'ю працівників та студентів, можуть порушити або ускладнити навчально-виховний процес та життєдіяльність навчального закладу.

2.2. Заходи щодо запобігання та реагування на надзвичайні ситуації техногенного характеру, аварійні ситуації (аварії) зокрема, передбачені у Плані дій органів управління, сил цивільного захисту і структурних підрозділів

університету з питань запобігання і реагування на надзвичайні ситуації у режимах функціонування об'єктової ланки функціональної підсистеми «Освіта і наука України» Єдиної державної системи цивільного захисту.

2.3. Керівник факультету (структурного підрозділу) зобов'язаний знати і довести до підлеглого особового складу небезпечні чинники і фактори техногенного та іншого характеру, які можуть призвести до виникнення аварійних ситуацій (аварій). Джерелами небезпечних чинників і факторів можуть бути нерегламентовані режими роботи устаткування і обладнання, яке використовується у навчально-виховному процесі, механізми і обладнання інженерних систем та інженерні комунікації, особливо газове обладнання, електромережі, електрифіковане устаткування та інструменти, ліфти, роботи, що призводять до психофізіологічних перевантажень, помилкові дії працівників.

2.4. Керівник факультету (структурного підрозділу) з питань забезпечення техногенної безпеки зобов'язаний:

- організувати вивчення і дотримання підлеглим особовим складом інструкцій з питань цивільного захисту, охорони праці і пожежної безпеки, цієї інструкції;

- здійснювати постійне навчання (інформування) підлеглого особового складу з питань цивільного захисту, охорони праці і пожежної безпеки (з використанням інформаційно-довідкових куточків з цих питань, які розміщені у навчальних корпусах і гуртожитках, навчально-методичної літератури, інформації, яка доводиться штабом цивільного захисту, сайту університету);

- вжити заходів щодо виконання на факультеті (у структурному підрозділі) вимог законодавства України у сфері цивільного захисту, охорони праці і пожежної безпеки (зокрема виконання приписів органів державного нагляду), при порушенні цих вимог доповідати ректору університету.

ІІІ. ОBOB'ЯЗКИ ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ ЩОДО ВИКОНАННЯ ВИМОГ ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ

3.1. Працівники університету зобов'язані виконувати вимоги інструкцій з питань цивільного захисту, охорони праці, пожежної безпеки, цієї інструкції.

3.2. За результатами інструктажів з питань охорони праці і техногенної безпеки (навчання за програмою у галузі охорони праці і пожежної безпеки), навчання, тренувань та інших заходів підготовки з цивільного захисту працівники університету повинні:

- набути знань і практичних навичок відповідно до тематики загальної підготовки з цивільного захисту у обсязі 12 годин щодо дій за сигналами

оповіщення, основ організації життєзабезпечення в умовах надзвичайних ситуацій та проведення заходів з евакуації, основ радіаційної безпеки, норм поведінки та дій в умовах радіоактивного забруднення та при аваріях з викидом (вилівом) небезпечних хімічних речовин, невідкладної та долікарняної допомоги постраждалим, засобів колективного і індивідуального захисту, пожежної безпеки на робочому місці і в побуті, правил поведінки при виникненні пожеж та виявленні вибухонебезпечних предметів;

- знати небезпечні чинники, які несуть електричне устаткування, прилади і мережі, несправне обладнання, мережі газо-, тепло- та водопостачання, ліфтове господарство, транспортні засоби, виконувати встановлені правила безпечної експлуатації техніки, приладів, устаткування (обладнання) і забезпечення особистої безпеки;

- знати правила поведінки (встановлений порядок) при виникненні аварійних ситуацій (аварій) та телефонні номери служб оперативного реагування.

IV. ПОРЯДОК ДІЙ У РАЗІ ВИНИКНЕННЯ АВАРІЙНОЇ СИТУАЦІЇ (АВАРІЇ)

4.1. Працівники університету при виникненні аварійних ситуацій (аварій) зобов'язані вжити негайні заходи (дії), які унеможливають, призупиняють або уповільнюють розвиток аварійної ситуації (аварії) та її подальше поширення і негативний вплив на людей. Такими заходами (діями) повинні бути:

- відключення у разі необхідності мереж водо-, газо-, тепло-, електропостачання (якщо є така можливість) і оповіщення безпосереднього керівника та відповідальних посадових осіб університету (головний інженер, комендант навчального корпусу, штаб цивільного захисту, медпункт та ін.);

- припинення роботи і ліквідація (локалізація) аварійної ситуації (аварії) за допомогою штатних або наявних засобів;

- виклик аварійно-рятувальних (пожежної, медичної, газорятувальної та інших) служб (при необхідності за розпорядженням керівника або самостійно).

4.2. Керівник факультету (структурного підрозділу) у разі виникнення аварійної ситуації (аварії) зобов'язаний вжити термінові заходи (дії), які спрямовані на захист життя і здоров'я працівників та студентів, збереження матеріальних цінностей університету тощо. Такими заходами (діями) повинні бути:

- перевірка і при необхідності повторне оповіщення відповідальних посадових осіб університету і виклик аварійно-рятувальних служб, доповідь ректору університету;

- здійснення заходів з евакуації працівників, студентів і матеріальних цінностей у відповідності з інструкціями щодо дій при пожежі (у випадку пожежі) та проведення швидкої і безпечної евакуації (при необхідності), надання невідкладної та долікарняної допомоги постраждалим;
- огороження (оточення) і охорона місця, де виникла аварійна ситуація (аварія) і зони, на яку розповсюджується негативний вплив (небезпечної зони);
- планові або позапланові заходи щодо ліквідації (локалізації) аварійної ситуації (аварії) залежно від ситуації, яка склалася (за допомогою штатних або наявних засобів);
- здійснення контролю за діями працівників, які беруть участь у ліквідації (локалізації) аварійної ситуації (аварії), додержанням заходів безпеки, перевірка відключення електричних та інших мереж (комунікацій) у разі необхідності;
- сприяння діям аварійно-рятувальних, газорятувальних, пожежних, медичних та інших підрозділів після їх прибуття до місця виникнення аварії (пожежі).

Начальник штабу ЦЗ університету,
проректор з науково-педагогічної роботи

О. Г. Зима